

## II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: „*Diáksport az apátfalvi Dózsa György Általános Iskolában*”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- |   |  |  |
|---|--|--|
| <input type="checkbox"/> agrár- és élelmiszergazdaság | <input type="checkbox"/> egészség és életmód | <input type="checkbox"/> épített környezet |
| <input type="checkbox"/> ipari és műszaki megoldások  | <input type="checkbox"/> kulturális örökség  | <input checked="" type="checkbox"/> sport  |
| <input type="checkbox"/> természeti környezet         | <input type="checkbox"/> turizmus            |  |

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Apátfalva

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési                       tájegységi                       megyei                       külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

*„A sporttal a gyerekeket ösztönözni lehet, mert egymásért megtettek mindent. Óriási fegyelmezési eszköz volt, még a legnehezebb természetű gyerekeknél is.*

*Meg kell szeretetni a gyerekekkel a sportot!*

*Én sportolóként a falusi spartakiádokon vettem részt, ezek a felnőttek versenyei voltak. A községi csapatokban játszottam, a megyeiig jutottunk el.” Beke Mihály, 2020. 02. 08.*

### Az iskolai testnevelés

Az apátfalvi Dózsa György Általános Iskolában Varga Sinka József (kb. 1938-tól) és Beke Mihály (1953-1998-ig tanított Apátfalván) voltak hosszú időn keresztül a testnevelés tanárok, a helyi sport meghatározó alakjai. Tanárok, edzők, a diákokban lévő tehetség felfedezői, lelkesítők, összefogó és összekötő szerepük évtizedeken keresztül elvitathatatlan.

*„Én parasztyerek voltam, Apátfalván nőtem fel. 1952-ben Varga Sinka Józseffel együtt futballoztunk. Ő akkor már Apátfalván volt tanító. Én akkor épp a testnevelés szakot végeztem Józsi bácsi szólta a központba, hogy ne Földeákra helyezzenek, mert itt Apátfalván van szükség rám. Ezért én kezdettől fogva itt tanítottam, Józsi bácsi szárnyai alatt, vele közösen. Sinka Józsi bácsi tanította a fiúkat, én a lányokat testnevelésre. Akkor már 3-4. osztálytól szakosítva volt a tornaóra. Közös munka volt, minden közös dolog volt, kölcsönös kapcsolat volt közöttünk. Versenyre a fiúkat is én vittem. Amikor ő helyettes lett, több testnevelés órát kellett tartanom, amikor igazgatóvá nevezték ki, rám hárult a testnevelés órák legnagyobb része. Kb. 20 év közös munka volt, amikor Józsi bácsival együtt neveltük a fiatalokat a sport szeretetére. Közösen segítettük egymást.” Beke Mihály 2020. 02. 21.*

Sportdelutánokat, edzéseket tartottak a diákoknak, mindenféle sportágban. Az iskolai sport minősége attól függött milyen volt a tornatanár, mennyi idejét és erejét fektette a gyerekekkel való foglalkozásba. Amelyik pedagógus rááldozta az idejét, lelkes volt, és értett a fiatalok nyelvén, sok versenyzője akadt, és nagyon jó eredményeket értek el a sport különböző

területein. Az iskolai versenysportnak az az egyetlen hátránya, hogy aki továbbtanult Makón, Szegeden, az otthon már nem játszott. Mindig újabb és újabb diákokat kellett bevonni és betanítani. Szerencsére az utánpótlás sose fogyott ki, mindig voltak tehetséges fiatal sportolók a faluban.

Az apátfalvi iskolások a sportversenyeken sohasem vallottak szégyent, mindig érmeikkel megrakodva tértek haza. A környező települések versenyzői tartottak a mieinktől, mert tudták jól összeszokottak a csapataink.

*„Az 1948-as igazoló bizottsági eljárások alkalmával iskolánkból nem távolítottak el egy nevelőt sem. A nevelők létszáma évről-évre szaporodott, ennek eredményeként a nagy létszámú osztályokat megbontják. A tanulócsoportok növekedése folytán az eddigi osztálytermek száma kevésnek bizonyult.*

*Mivel az épületek renoválása a költségvetésből igen nagy összeget emésztettek fel, valamint az épületek szétszórtsága gátolta az oktató-nevelő munka fejlődését, felvetődött egy új központi iskola építése 1950-ben. Sajnos, az új központi iskola terve nem valósult meg, s napjaink feladata lesz ennek megvalósítása....*

*A teremhiány pótlására 1953-ban a Községi Tanács a tulajdonában lévő, nem használt régi leventeotthont átadta az iskolának. Megfelelő átalakítással, három tanteremmel gyarapodott a termek száma.*

*Ennek eredményeként csak két teremben folyt váltakozó tanítás. A sikeres oktató-nevelő munka érdekében 1958-ban az egyik tantermet szükség-tornateremmé alakították át, s emellé a szülői munkaközösség pénzbeli segítség mellett társadalmi munkát végzett, öltözőt és szertárt létesített.”* Beke Mihály: Az apátfalvi községi népiskola felszabadulás előtti történetének rövid áttekintése, kézirat

„Az összefogásra jó példa: Ha az iskolánál focimeccs volt, a napközisek is kinn voltak szurkolni. Történetesen az egyik fiú intőt kapott. Azt mondta a tanító néni, ha rúg egy gólt, és ők nyerik meg a mérkőzést, kitörli neki a beírást. A rosszul viselkedő fiú egyik barátja sérülten is játszott, hogy ők nyerjenek, és a társa ne kapjon intőt.” Beke Mihály 2018. 12.

Az NB III-as focicsapatban (1973) Gyulai Sándor (ő nagylaki volt) kivételével, csak saját nevelésű apátfalvi játékosok játszottak, akik annak idején gyerekként az iskolai csapatban kezdtek.

Az 1974-ben átadott új iskolaépület, és az ott kialakított 162 m<sup>2</sup>-es tornaterem új lehetőséget adott a sportjátékok fejlesztéséhez. Ehhez járult még az 1975-ben átadott salakos (most műfüves) kézilabda pálya. Majd 1978-ban akkor divatossá vált bitumenes pálya. Így már két létesítmény állt rendelkezésre. Ettől kezdve a kézilabdás lányok járási döntőt megnyerve a megyei döntőbe jutottak, s ott dobogós helyen végeztek. Sőt 1979-ben az országos döntőbe jutottak. Ezek is mind saját nevelésű játékosok voltak.

Az iskolás korosztályok közül a II. korcsoportos 5-6. osztályosok is sokszor jutottak a megyei döntőbe. Sőt még a kisdobosok (3-4. osztály) is hasonlóan szerepeltek. Különösen jól szerepeltek magasugrásban és kislabda dobásban is.

**Tornavizsga, tornaünnepély:**

*„Az iskola a felszabadulás után minden évben megrendezte a tornainnepélyt, amelyeken átlag 1000-1200 szülő, családtag vett részt. Ma már csak négyévenként rendezünk ünnepélyt a rendelkezés szerint, az Országos Sport Napok, rövidítve OSN keretében.” Varga Sinka József „Kockás füzet” kézirat*

Még a 80-as években is, az egyik legjelentősebb helyi iskolai sportesemény a tornavizsga volt. Az iskolások osztályonként vonultak ki az iskolából (a Körmöczi iskola udvarából) a futballpályára és a vizsga után vissza. Tornafelszerelésben, az egész iskola diákságával, a volt futballpályán, a töltés alatt voltak a bemutatók. Élőzenekar volt kinn, ők játszották az indulókat, Bandi bácsi vezényletével. Volt közös tornagyakorlat, de gerendagyakorlat is, és gúla az ügyesebb sportolókból. Nagyon színvonalas rendezvény volt, rengeteg munka feküdt benne, a koreográfiák kitalálása, eszközök beszerzése, gyerekek betanítása, mind rengeteg időt igényeltek. Az egész falu, a szülők is kilátogattak, és nézték gyerekeiket.

Sok cigánygyerek is bekapcsolódott a 4 és 5 tusa versenyekbe. 1986-ban a megyei bajnokságba jutott be Köteles Gábor, Ponczok, Herczeg Laci, Cinano, Juhász Gabi.

Sok esetben gond volt a magatartással, de nagyon jól teljesítettek. Megtettek mindent. Beke tanár bácsi szerette őket, sosem tett különbséget gyerek és gyerek között, csak a sporszerűséget követelte meg.

A következő felsorolás nem teljes. A diáksport apátfalvi sikereiből válogattam. Az összes eredmény felsorolása nem feladata a javaslatnak.

*„Az apátfalvi kézilabdacsapat legnagyobb sikere az 1978. évi járási I. hely, megyei I. hely, területi I. hely, majd országos 5. hely a Falusi Dolgozók Országos Spartakiád döntőjén. 1978. augusztus 17-20. között Szombathelyen volt a verseny. Ezzel a csapattal 1978-79-80 és 1981-ben is megyei bajnokságot nyertünk. Négyyszer egymás után.” Bakáné Nagy Gyöngyi volt kézilabdás 2019. 09. 20.*

A csapat tagjai: Farkas Mária, Sóki Magdolna, Nagy Gyöngyi, Borsos Julianna, Székesi Terézia, Mátó Magdolna, Borbély Erzsébet, Balogh Víg Mária, Vigh Anna, Szabó Anikó, Mátó Erika, Borsos Gizella. A játékosok 1960-63 közötti születésűek voltak, ált iskola 7-8. osztályos tanulói, majd középiskola 1-2. osztályosai voltak. Edzőjük: Beke Mihály tanár úr. Segítője Sóki József volt, aki szintén nagy vehemenciával segítette az edzéseket. Pistus tanár bácsi (Fazekas István) is aktívan támogatta a kézilabda csapatot, szurkolt a meccseken.

Akkor épült az új emeletes iskola (1975.) utána készült el a tornaterem, sportpályával, ami lehetőséget biztosított, hogy egyre többen bekapcsolódjanak a sportéletbe. Rendszeres lehetőséget biztosítottak az edzésekhez, és a versenyeken való részvételhez. Nagy összetartás volt a gyerekek között, nagy csapatszellem volt, melynek lelke mindig az edző.

A nyolcadik osztály elvégzése után néhány évvel a diákok Makóra, Szegedre, Vásárhelyre kerültek el iskolába, a csapat szétesett, és más csapatokban játszottak tovább. Szegedre a Kenderbe akarták elvinni a játékosokat, olyan jók voltak.

Akik a faluban maradtak, azokat én (Dömötör Béla) tudtam csapattá kovácsolni és edzeni. Az Aranykalász tsz női kézilabda csapatával eljutottunk a TESZÖV és a MEDOSZ megyei és országos szervei által megrendezett versenyekre, ahol több éven át eredményesen szerepeltünk.

## Atlétika

Atlétikai szakosztály külön nem működött. Mégis igen jól szerepeltek sportolóink az 1951-es járási spartakiádon, ahol az első helyezés mellett a vándorzászlót is megszereztük.

A következő években lassú fejlődés következett, míg 1954-ben új lendületet kapott a csapat és részt vettünk a járási spartakiádon, ahol csapatunk egy ponttal került a második helyre.

*A kislabda dobást úgy tanítottam nekik, h. át kellett dobni a kislabdát a Sinka iskola felett. Akinek sikerült az már tudott dobni. Beke M. 2020. 02.*

Szentesen Siprikó Erika magasugrásban nyert.

Szöke, Tamasi 1500 méteres futásban mindig megverte tanár bácsit is.

Juhász István (Fülöp, Borbély) 100 méteren 1952-ben országos döntőbe jutott.

Keresztúri Anna 1962-ben (1943-as születésű lány), 17-18 évesek 800 méteres futásában jeleskedett. 1963-ban elkerült innen.

Egyik évben Apátfalva és a makói Kun Béla Ált. Iskola közötti 5 tusa versenyben, a 7-8. osztályosok versenyében 1 ponttal mi voltunk előnyben. Nem akarták elhinni, többször is átszámolták a versenyzők pontjait. Végül mégis mi jutottunk a megyére, 1 ponttal volt nekünk több. Sokszor voltak szoros eredmények.

### **A feltételek:**

*Sajnos a falusi iskolákban sosem voltak olyan jó feltételei a sportolásnak, mint a városi iskolákban. Lavórban mosdottunk, de ez nem volt gond. A régi Liga (csecsemőtanácsadó) előtt volt egy kút. A fiúk tornaóra után gyorsan átöltöztek, vették a kezükbe a locsolókat, és mentek vízért. Locsolták föl a Sinka udvart, (ott volt a tornaóra) ne legyen poros. Beke M. 2020. 02. 21.*

„1994-ben Móricz Ági és én kezdeményeztem, hogy Sinka Józsi bácsi emlékére rendezzük meg a Varga Sinka labdarúgó kupát, ezzel is tisztelegve előtte, mint testnevelő.” Beke Mihály 2020. 02.

Az apátfalvi Dózsa György Általános Iskolában Beke Mihály munkásságát Kállai István vitte tovább, aki az ASK-ban edzőként is működött. Majd Bereczki László volt az a pedagógus, aki leginkább szívén viselte az iskolai testnevelés oktatást. Nyugdíjazásáig kb. 5 évig dolgozott az iskolában. Nevéhez fűződik több sportág bevezetése az iskolába, pl.: floorball. Több vidéki sporteseményre is elvitte a diákokat, pl.: Földeáki maraton váltóra, ahol mindig sikerrel szerepeltünk. Harmadik érdeme, hogy kialakította az iskola sport arculatát, sport naptárát, vagyis helyi és kistérségi versenyeket állított be, szervezett. pl.: röplabda versenyeket, Dózsa napok megrendezését.

### ***Beke Mihály díszpolgári méltatása, iktatva Apátfalva Község Önkormányzatánál a díszpolgárok albumában***

*1934. április 8-án született Apátfalván. Szülei nehéz anyagi körülmények között élő földművesek voltak. Tanulmányait az apátfalvi elemi iskolában kezdte meg, (1945-ig járt Apátfalván iskolába) majd Szegeden fejezte be. 1945-49-ig a Piaristákhoz, majd annak államosítása után Szegeden a Madách utcába járt. 1949-ben beiratkozott a Szegedi*

*Tanítóképzőbe, ahol 1953-ban bizonyítványt kapott. 1953-54-ben gyakorlóéves tanító lett Apátfalván.*

*1953. július 1-től az apátfalvi Dózsa György Általános Iskola pedagógusaként dolgozott.*

*1954-ben képesítőzött, ekkor kapta meg a tanítói oklevelet.*

*1954-55-ben a faluban tanított, majd 1955-57-ig a Külső Tanyai Iskolában tanított.*

*Eközben 1959. január 1-től 1960 februárjáig a művelődési otthon igazgatója volt.*

*1960-1964-ben a Szegedi Tanárképző Főiskolán szerzett földrajz-testnevelés szakos általános iskolai tanári oklevelet. Testnevelést és földrajzot tanított az iskolában.*

*Tanítói, tanári munkája során sokszor nehéz körülmények között végezte pedagógiai munkáját, többek között a külső tanyai iskolában. Munkáját áthatotta a gyermekek szeretete. Mindig arra törekedett, hogy tanítványait egészséges, sportos életmódra és tisztességre nevelte. Eredményes edzői munkát végzett az iskola kézilabda csapatával, és az ASK labdarúgó csapatával, mellyel 1973-ban az NB III-ba jutott. A labdarúgó csapattal végzett eredményes munkája elismerésül az Apátfalvi Sportkör tagjaként a község önkormányzatától megkapta az „Apátfalva községért” kitüntető címet.*

*Nagy szakértelemmel végzett pedagógusai munkája közben tevékenyen vett a diákmozgalmak irányításában. Emlékezetes iskolai kirándulásokat szervezett Budapestre, és Magyarországon számos pontjára.*

*Kivételes emlékezőtehetsége miatt a község és az iskola „élő emlékezeteként” tartják számon.*

*A nyugdíjhatárt elérve sem tudott megválni az iskolától, 1998. június 30-ig aktívan segítette a Dózsa György Általános Iskola pedagógiai munkáját.*

*2009-ben Szegedre költözött, ám a mai napig rendszeresen visszajár szülőfalujába, észrevételeivel, véleményével segíti az iskola munkáját és a község előrehaladását.*

*Apátfalva, 2014. július 1.*

*Nincs aláírás*

Beke Mihály a Megyei Általános Iskolai Sport Bizottság tagja, a Járási Általános Iskolai Sport Bizottság elnöke volt.

Ő szervezte a versenyeket, (3-4-5 tusa) atlétika, foci, kézilabda, futás sportágakban.

1994-ben ment nyugdíjba az apátfalvi iskolából, de nem szakadt el teljesen, 1998-ig még tanított óraadóként.

Pedagógusi munkája mellett volt a kultúrház vezetője is, és az iskolában hosszú éveken át a II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat vezetője volt. Akkoriban a falusi gyerekeknek nagyon sok felejthetetlen élményt adott az úttörőmozgalom. Tanár bácsi szervezte a balatoni táborokat is, utazással, étkezéssel, programokkal együtt. Mindent precízen eltervezett, és utána a kollegáival meg is valósították. A tábori programok között sok sportrendezvény, versenyek, hegymászás és túrák is szerepeltek mindig. Örült, aki vele el tudott jutni egy kirándulásra, vagy egy táborozásra. A szülők tudták, „Beke Miskával” biztonságban vannak a gyerekek. Sok munka volt ezzel az úttörő vezetőséggel is, én úgy gondolom.

2000 júliusában Falunapon megkapta az Apátfalva Községért kitüntető címet. Ő itt élte le az életét, Apátfalváért, a gyerekekért, a sportért, az iskoláért élt-halt.

## **6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:**

Ma is nagyon fontos hogy a felnövekvő generációknak, különösen az iskoláskorú gyerekeknek értelmes célt adjunk, és lehetőséget, ahol a szabadidejüket hasznosan eltölthetik. Ebben segítette a fiatalokat Beke Mihály apátfalvi testnevelő, évtizedeken keresztül. Az egészséges életmód, a jó levegőn való mozgás, a tömegsport, a csapat megtartó ereje mind pozitívan hatottak a fiatalokra. Beke Mihály „a MESTER” példa és segítő is volt egyben a

diákok számára. Munkásságát rengeteg érem, jó helyezések, a gyerekek részéről sok meghatározó élmény jellemezte.

**7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:**

Reggeli Délvilág 1994. márc. 4. Tóth-Szenesi Attila: Apátfalva sportcentrum lesz?

**8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:**

**III. MELLÉKLETEK**

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe.





Iskolánkban mindig jó labdasági csapatunk volt. Számos esetben nyertek járási versenyen és megyei helyezett.



A csapat tagjai: Keresztény Károly, Balázs Lajos, Hékonny László, Varga Sándor, Pintér György, Gónczy Gyula, Kulcsár János, Vass Mihály, Bódi István.



Varga Sinka József: Kockás füzet képei



Dr Temesvári Erzsébet bőrgyógyász kozmetológus, becenevén „Kuksi” a gerendán és Beke tanár úr.



1958-59. Tornavizsga, gúla



Mátó Juci S. Nagy Andrásné



Mészáros Ilona Boyer felesége



Tornavizsga szemből: Vízhányó Jóska

Fa Jancsi, Benyóczki Matyi, Furák Ferenc 1959.





Beke tanár úr, iskolai foci,

1992-94



Sinka iskola, itt volt a tornaterem és a sportudvar



A régi futballpálya öltözője előtt a csapat.

1981- ifjúsági csapat. Helyszín Maros-parti „stadion”.

Tagjai felső sor balról-jobbra Csapó Tibor /lipo/ Varga Mihály /Csula/ Simon Sándor /kugli/ Bálint István /kuki/ Herczeg János /tejföl/ Szigeti Tibor /pöhöly/ Nagy Péter edző Kolompár István /kolléga/.

Alsó sor balról-jobbra. Gyüge Sándor/ Kardos István /özike/ Vári László /Lacika/ Simon Gyula /singer/ Kóródi István /koko/.



Iskolai tornavizsga közönségéről készült kép. Az elől ülő két gyerek, én és a testvérem vagyunk. (Dömötörék)



Tornavizsga a focipályán, középen Beke tanár úr.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést támogató és ajánló levelek:

### KIVONAT

Apátfalva Község Képviselő-testülete által, 1994. augusztus 28.-án megtartott ülés jegyzőkönyvéből.

#### 169/1994. (08.29.) Képviselő-testületi határozat

Tárgy: Apátfalva Község Díszpolgára kitüntető cím adományozása

### HATÁROZAT

1.) Apátfalva Község Képviselő-testülete

*Varga Sinka József  
részére*

a község érdekében kifejtett kimagasló tevékenységéért, megbecsülése és tisztelete jeléül a 14/1994. (05.30.) ÖR sz. rendelet alapján

#### APÁTFALVA KÖZSÉG DÍSZPOLGÁRA

kitüntető címet adományozza.

- 2.) A díszpolgári cím az 1994. október 01-én megrendezésre kerülő falunapon kerül átadásra.
- 3.) A Képviselő-testület utasítja a polgármestert, hogy a díszpolgári cím adományozásával kapcsolatos ügyviteli teendőket lássa el.

Határidő: folyamatos, illetve 1994. október 01.

Felkészítés: Szentesi József polgármester

Erről értesítést kap:

- 1.) Szentesi József polgármester
- 2.) Sajtos László jegyző
- 3.) A díszpolgár özvegye, Varga Sinka Józsefné Apátfalva, Rákóczi u. 87.
- 4.) Irattár

- K.m.f. -

Szentesi József sk.  
polgármester

Sajtos László sk.  
jegyző

A kivonat hitelesül:



*Apátfalva Község Képviselő-testülete*

*a 169/1994.(08.29.)sz. Képviselő-testületi határozatával*

*1994-ben „Apátfalva Díszpolgára” kitüntető címet*

*adományozza*



*+Varga Sinka József*

*részére.*

1918. szeptember 8-án született Apátfalván. Anyja: Kádár Rozália, apja: Varga Sinka Mihály. Négyen voltak testvérek. Édesapja a II. világháborúban, születése előtt három hónappal hősi halált halt. Legidősebb nővére ekkor 4 éves volt.

Szülei agrárproletárok voltak, 2 kat, hold földdel.

Az elemi iskola I-IV. osztályát és az akkor még működő polgári iskola I-II. osztályát Apátfalván, a polgári iskola megszűnése után Makón folytatta. Apátfalva-Makó között előbb vonattal, később bátyjával együtt – gyalog jártak.

Mivel bátyja is tanult, ezért a IV. polgári elvégzése után tanulmányait – a család szűkös anyagi helyzete miatt – 2 évig nem folytathatta. E két év alatt napszámba járt és édesanyjának segített.

2 év kihagyás után a szegedi tanítóképzőbe iratkozott be, ahová minden nap vonattal járt. Diákévei alatt tanítványai voltak, s mint jó futballistát, egyesülete is segítette pénzzel, ruhával, sőt élelemmel is. Ezzel édesanyja kiadásait csökkentette. A nyári szünetben paraszti munkát végzett.

1938 nyarán Kaszaperen, az útbemérésnél dolgozott.

A tanítóképzőt 1939. évben végezte el. Állást ekkor még nem kapott. 1939. 12. 17.-1940. 12. 02.-ig a helyi községi előljáróságnál végrehajtóként dolgozott.

1940. 12. 02. Rakóra, a III. helyi zlj.-hoz tényleges katonai szolgálatra bevonult. 1941. 02. 04.-én szerelt le.

1941. 02. 17.-én a községi Iskolaszék tanítóvá választotta.

Bátyja egyetemi tanulmányaihoz szükséges összeget így már biztosítani tudta a család (orvos lett).

1942. 09. 05.-én kötött házasságot Farkas Józsa Margit, helybeli 15 kat. holdas parasztcsaládból származó leánnyal. Ebből vagyona 7 kat. hold szántó.

Házasságukból 1943. 08. 20.-án Margit nevű lányuk született, aki jelenleg Makón, a József Attila Gimnázium kémia szakos tanára.

1944. 01.27. – júniusig, majd szeptember 16.- 1945. április 08.-ig ismét bevonult.

Hazatérte után 2 nappal – még a hivatalos igazoltatás előtt – taníthatott.

Politikai pártnak nem volt tagja.

A makói Atlétikai Klubnak tagja. Apátfalván a levente egyesületnek sportoktatója, később csapatparancsnoka lett.

Tisztségét nem gyakorolta, mert ezidőben katonai szolgálatot teljesített.

1945. után MADISZ tag, majd 1945. 12. 02.-ig a FKP titkára volt.

1946-ban a Ped. Szakszervezet tagja.

1953-ban a helyi Sportkör tagja.

Tevékenykedett: a helyi Tűzoltóegyesületben, a Békebizottságban, a Földműves szövetkezetben (ig. tag.)

1953. 08. 06-án a Pécsi Tanárképző Főiskola testnevelési szakán általános iskolai tanári oklevelet szerzett.

1957 – Tanácstag 1959 – VB tag

1959 – 1962. 10. 15. – az Általános Iskola ig. helyettese

1962. 10. 16. -1972. 07. 31-ig igazgatója

Kitüntetései:

1949 – „Első nevelési munkaverseny” – Elismerő oklevél

1956 – „Testnev. és sport érdemes dolgozója”

1966 – „Kiváló Úttörővezető”

1968 – „Oktatásügy kiváló dolgozója”

1981. aug. 31. napján nyugdíjba vonult

1987. dec. 24. meghalt

Életrajzából a főbb mozzanatokot emeltem ki.

Munkásságáról bennem – Róla – tanáromról, az EMBER-RŐL, az alábbi képek maradtak:

**A tanárról:** az iskolában több évtizeden át áldozatos, eredményes munkát fejtett ki.

Oktató-nevelő munkáját kiváló pedagógiai érzékkel, szaktudással, magas szinten végezte.

Munkáját pontosság, következetesség jellemezte. Mi, tanítványai szerettük, tiszteltük.

Problémáinkat megértéssel, segítőkészséggel kezelte. Szüleinkkel nagyon jó kapcsolatot tartott fenn.

Óráit szerettük. Szigorú volt, de következetes.

Felnőtt koromban – a munkái révén – kapcsolatban maradtam Vele. Előttem zajlott az élete, munkássága.

Az 1976/77-es tanévben Ő irányította és koordinálta az iskolában és a községben folyó ifjúságvédelmi munkát.

Fáradságos munkával segítette a cigány osztály működését. A cigány fiatalokkal szeretettel foglalkozott. Nagyon sokban járult ezzel hozzá e jelentős társadalmi probléma megoldásához.

A felnőttoktatásban (Mg. Szakközép) részt vett.

Az iskola sport és játékdudvarának kialakításában is sokat segített.

**Mint az iskola igazgatója,** a nevelőtestület egységének megteremtése érdekében sokat fáradozott. Szervező, irányító munkája a mai napig is mindannyiunk számára példamutató.



Részt vett a község politikai társadalmi és kulturális életében. Bekapcsolódott a Hazafias Népfront, a Földszöv. és a Sportkör munkájába. Segített ahol csak szükségét érezte.

A társadalmi szervek ezért nagyon sokat segítettek az iskolának. Fáradhatatlanul dolgozott az oktatásügy érdekében. Igazgatóként munkatársainál elérte azt, hogy felkeltette bennük a siker érzését, még jobb eredmény elérésére ösztönözte őket. Dicséretes munkát végzett az iskola történetének megírásával. Az 1869-es népszámlálás óta vezeti az iskola történetét, de megemlíti az 1848. május 28-i alapkövetélt. 1970. július 30-án, árvízzel fejezi be. Mint tanácstag, a falu lakosságának kulturális felemelkedéséért dolgozott fáradhatatlanul.

Sporttevékenysége:

1940-től a leventék sportfelelőse

a labdarúgó csapat játékosa

1945-1957-ig az AMTE labdarúgó csapat játékosa és mindenese: edzője, intézője

1945-1962-ig az iskolai sport fő szervezője és vezetője (fiú csapat)

1962-72 között, amíg az Általános Iskolának igazgatója, csak testnevelést tanít

1972-től haláláig az iskola fiú sport szervezője és vezetője

Emberi magatartásáért a falu lakói előtt nagy volt a tekintélye. A falu lakói még ma is nagy szeretettel és tisztelettel beszélnek róla.

Tisztelegjünk hát emléke előtt és tettei, szavai példaként álljanak előttünk.

Czakó Józsefné könyvtáros

## KIVONAT

Apátfalva Község Önkormányzat Képviselő-testülete által 2014. június 24-én megtartott soros, zárt ülés jegyzőkönyvéből

Apátfalva Község Önkormányzat Képviselő-testülete 76/2014. (06.24.) Kt. h.

Tárgy: „Apátfalva Díszpolgára” kitüntető cím adományozása

### HATÁROZAT

1.) Apátfalva Község Önkormányzat Képviselő-testülete

**Beke Mihály**  
nyugalmazott pedagógus  
részére

a község tisztelete és elismerése jeléül, a 14/2003.(05.07.) sz. Ör alapján

#### APÁTFALVA DÍSZPOLGÁRA

kitüntető címet adományozza.

- 2.) A díszpolgári cím 2014. július 26-án az Apátfalvi Szent Anna Napok – 2014. rendezvénysorozat keretén belül kerül átadásra.
- 3.) A képviselő-testület felkéri a polgármestert a díszpolgári cím adományozásával kapcsolatos ügyviteli teendők ellátására.

Határidő: 2014. július 26.

Felelős: Varga Péter polgármester

A határozatról értesítést kap:

- 1.) Beke Mihály nyugalmazott pedagógus 6723 Szeged, Murányi u. 6/a. fsz. 3.
- 2.) Varga Péter polgármester
- 3.) Vári Miklós alpolgármester
- 4.) Sajtos László jegyző
- 5.) Sókiné Kubinyi Éva pénzügyi vezető
- 6.) Irattár

- K.m.f. -

Varga Péter s. k.  
polgármester

Sajtos László s. k.  
jegyző

APÁTFALVA KÖZSÉG KÉPVISELŐI TESTÜLETE			
Érkezett:		2014 JÚN 11	
Küldetészám:		1219/2014.	
Előszám:	Utószám:	Melléklet:	Előadó:
			db 1 db Bajtos L.

Dózsa György Általános Iskola  
6931 Apátfalva, Hunyadi u.

Apátfalva Község Képviselő-testülete  
részére

Tárgy: Apátfalva Község Díszpolgára  
kötöttetési javaslat

Helyben

Tisztelt Képviselő-testület!

Hivatkozással a 14/2003.(05.07.) önkormányzati rendelethez ezúton javaslok az

**Apátfalva Község Díszpolgára**

kötöttetésre

**BEKE MIHÁLY**

nyugalmazotti földrajz-testnevelés szakos pedagógust.

Indokaim:

Nevezett pedagógus 1934. április 8-án községünkben született, általános iskolai tanulmányait is itt kezdte és Szegeden fejezte be 1949-ben.

Ézt követően sikeres vizsgát tett a Szegedi Tanítóképzőben és 1953-tól tanított az akkor Csanádi I. számú Általános Iskolában, Apátfalván.

A Szegedi Tanárképző Főiskolán 1964-ben végezte el a földrajz-testnevelés szakot, ennek elismeréseként 2014-ben arany oklevél jutalomban részesül.

1966-ban megszerezte az edzői szakképesítést és 1978-ban közlekedési ismeretekből az oktatói szakot.

Hosszú évtizedeken át edzője, intézője, mindenese volt az apátfalvi labdarúgásnak.

Az ő edzősége alatt jutott fel az Apátfalvi Sport Klub 1973-ban az NB III-ba.

Kiemelkedő pedagógusi pályája, a minőségi és tömegsport érdekében végzett áldozatos munkája alapján javaslok részére e kötöttető címet, mint a helyi általános iskola jelenlegi igazgatója.

Apátfalva, 2014. június 6.

  
**Támogató levél**

**„Diáksport az apátfalvi Dózsa György Általános Iskolában és Beke Mihály testnevelő tanár diáksportban végzett tevékenysége” Apátfalvi értéktárba vételéhez**

Beke Mihály testnevelő tanár neve minden apátfalvi lakosnak ismerősként hangzik, nem csak az idősebb korosztály számára, hanem az iskolás gyermekeknek is.

Számtalan írásos emlék, érem, fénykép található környezetünkben, mely az ő nevéhez fűződik. A könyvtárban járva a díszpolgárok képei között feltűnik az ő képe is. Minden alkalommal mikor rátekintek, eszembe jutnak azok az évek, mikor engem is tanított. Én a kézilabda csapat tagjaként sok időt töltöttem Vele. Az edzéseken, a versenyeken olyan vehemenciával buzdította a csapatot, hogy hangjától zengett az egész pálya.

Kellemes élményként maradt bennem az iskolai tornavizsgák emléke, mely nagy szervező és felkészítő munkát igényelt a tanár úrtól évről-évre. Ezeket a programokat az

összes iskolást bevonta a sportba, a mozgásba, nem csak azokat, akik tehetségesebbek voltak társaiknál.

A szülőknek is kellemes élményt nyújtottak ezek a programok, hogy láthatták gyermeküket egy jól megszervezett szép koreográfiával megvalósított produkcióban.

Rendszeresen jártunk edzésekre, meccsre és szívvel-lélekkel mindenkiből igyekezett a legjobb formáját kihozni. Minden idejét a sportnak szentelte, buzdította tanítványait, hogy minél többen kapcsolódjanak be a sportba.

A Pátfalváiért Egyesület aktív tagjaként szintén a mozgásra az egészséges életmódra nevelésre fektette a hangsúlyt. Az Erdei iskola program keretében túraútvonalakat jelölt ki, melyen nemcsak a mi gyermekeink, hanem az ország minden pontjáról ide látogató gyermekek élvezhették a táj szépségét, a madarak csicsergését, a friss levegő illatát. Az Európai Unióba való belépésünk alkalmából rendezett községi ünnepi rendezvényre is uniós címerrel készített pólóba futva érkeztek az egyesület tagjai, a tanár úr vezetésével.

Mindig ötletelt, mindig igyekezett felhívni a figyelmet a mozgás fontosságára. Sok élsportoló köszönheti sikereit Beke tanár úrnak, mert felfedezte a bennük rejlő tehetséget és nem hagyta veszni őket, mind a foci, a kézilabda és atlétika területén.

Régóta Szegeden él, de minden évben ellátogat Apátfalvára, a Falunapi rendezvényekre. Itt rendszerint beszélgetek vele és csodálattal hallgatom, hogy milyen élménnyel meséli a régi eseményeket. Minden nevet, minden dátumot, minden helyszínt, fiatalokat meghazudtoló pontossággal fel tud eleveníteni. Ezek az emlékek tartják fitten és örömmel látogat el községünkbe bármilyen rendezvényre meghívják.

Az Ő munkássága példaértékű lehet mindenki számára, ezért javaslom felvenni az Apátfalvi értéktárba.

Apátfalva 2020. 02. 14.

Bakáné Nagy Gyöngyi  
védőnő, Apátfalva,

Javaslat az értéktárba: Apátfalvi tornaórák, diáksport

Visszahajtom az órát 50 évre, Sinka udvar és tornaterme. Nem voltak komoly tornaszerek az udvaron, csak egy nyújtó és egy homokkal teli távolugró gödör. Az udvar poros volt, de az órák testmozgató, egészségépítő jellege mindig színvonalas, precíz.

Harmincan voltunk fiúk, ugyanis a-b osztályban külön voltak a lányok külön a fiúk. Beke tanár úr szúrós tekintete mindig fegyelmezetté tette a tornaórát.

Ha szépen dolgoztunk, akkor volt játék az óra végén. Szinte mindenki tornázott, ritkán volt felmentett.

Akkoriban nem volt tusoló, három alumínium lavórba tettünk vizet, és abban mosdottunk.

Rend s fegyelem volt. Télen az 50-60 m<sup>2</sup> –es tornateremben voltunk. Akkortájt 550-600 gyerek járt Apátfalván általános iskolába. Ki volt használva a tornaterem és az udvar is.

Fegyelmezett, egészséges fiatalok hagyták el az iskola padjait.

Abban az időben voltak a torna napok az apátfalvi sportpályán, ahol a szülők láthatták gyerekeiket tornázni. Ez alkalomra Borbély Bandi bácsi zenekara sport indulót tanult be. Beke tanár úrnak nagy része volt minden megmozdulásban. Sok szép eredmény övezi az akkori diákokat.

Ott voltak résztvevőként Szegeden a diákolimpián. (pl. Molnár Laci) A foci az mindig imázsa volt az iskolának. Ha nem jól viselkedtünk, az volt a legfájóbb büntetés, hogy nem volt foci.

A futás mindig része volt az óráknak, nem volt kegyelem. Mindenki tette a dolgát, szégyen volt lustának lenni. A komoly, fegyelmezett munka hozta is a gyümölcsét. Egészséges,

szellemileg friss gyerekek nevelkedtek. Versenyképes, versenyeket nyerő fiúk-lányok mindig szép emlékekkel vannak tele.

A szép régi idők, ha újra előjönnének, napjainkban potenciális erőt tudnának sugározni gyerekeinknek, s nem biztos, hogy a benti játékok tudnának csak örömet okozni.

Ezek alapján javaslom a diáksportot, és Beke tanár bácsi testnevelést tanító munkásságát az Apátfalvi települési értéktárba.

Apátfalva, 2020. február 20.

Tisztelettel: Veréb József  
Apátfalva,

Értéktári javaslathoz, ajánló levél,  
Iskolai sportélet Apátfalván

Az 1960-as évek körül az iskolások és fiatalok között nagy volt a sport szeretete, kézilabda, foci, atlétika. A fiataloknak a mozin kívül szinte más szórakozás nem volt, csak a sport. Hetente két alkalommal volt sportkör edzés, ahova nagyon szeretünk járni. A kézilabda és a focipálya egymás mellett voltak. Meccseken a fiúk a lányoknak és fordítva drukkoltunk a nézőkkel együtt. Az edzéseket általában Beke tanár úr tartotta, és még voltak segítők, mint Mátó István, Szabó László. Az edzés nagyon jó szórakozás, kellemes időtöltés és a fiúkkal való ismerkedési lehetőség volt.

Az akkori fiú és lány osztályban sok jó sortoló volt. Néhány név: Balázs Rozália, Fejes Mária, Tari Margit, Lovászi Edit, Szilágyi Mária.

Járási, megyei bajnokságokon és falusi szpartakiádra jártunk. Nyitott teherkocsival, vonattal mentünk, az úton nevetgélünk, viccelődünk. A versenyek Csanádpalotán, Makón, Hódmezővásárhelyen, Királyhegyesen, Szegeden, voltak megrendezve.

Jó helyezéseket értünk el, nekem megvannak az érmeim és az okleveleim. Pl. Járási Kézilabda Bajnokság 1962. I. hely, 1963. II. hely, Falusi Spartakiád 1963 III. hely, Falusi Spartakiád Megyei Döntő 1964 III. helyezések.

Az 1962 évi Falusi Spartakiád csapata a fénykép szerint: hátul Mátó István, Borbély Piroska, Szilágyi Mária, elől Kerekes Piroska, Balázs Rozália, Fejes Mária, Fodor Erzsébet, Mátó Anna és Kerekes Ágnes.

Az iskola 1-2 évente megrendezte az év végi tornavizsgát. Erre készültünk a futballpályán, majd egy vasárnap délután tornáztuk el a gyakorlatokat a szülők és a nézők előtt. Az iskola zászlaját két jó sportoló fiú vitte, és egy lány. Pl. 1961-ben Fejes Mária Laczi István és Szilágyi Dezső. Majd őket az osztályok zárt sorokban követték. Ez is egy szép élmény volt, a diákoknak, tanároknak, és a nézőknek. A ballagásunk 1962-ben volt, de még utána is összejöttünk, edzettünk, és versenyekre jártunk, 1965-ig. Azután szétmaradtunk, többen vidéken tanultak, elköltöztek.

A szép sportos időszaknak vége lett.

Ezen gondolatokkal ajánlom az értéktárba a Diáksportot a faluban.

Apátfalva, 2020. 02. 24

Takács Mihályné, Fejes Mária Apátfalva,

---

*„Hiszünk abban, hogy egymás erős oldalaira támaszkodva,  
kiegészítjük egymást és megsokszorozzuk erőnket. ...*



*Együtt többet tehetünk égető gondjaink megoldásáért. ...”*

## **AJÁNLÁS**

### **„Diáksport az apátfalvi Dózsa György Általános Iskolában és Beke Mihály testnevelő tanár diáksportban végzett tevékenysége” települési értéktárba történő felvételéhez**

Beke tanár bácsit, mint a falu népművelőjét 1981-ben ismertem meg. Testnevelő és földrajz szakos pedagógus volt a helyi iskolában. Egy örökmozgó, mindig ötletekkel teli emberként ismertem meg. A gyermekek egészséges felnőtté való nevelése a hivatása volt. Viszont nem csak a fizikai erőnlét volt fontos számára, hanem az egészséges személyiség kialakítása is, a test és a lélek harmóniájának megteremtése.

Én nem csak diáksportban való tevékenységét emelném ki, hanem azt a munkát, melyet, mint földrajzszakos pedagógus is végzett, hiszen osztályait kirándulni nem külföldre vitte, hanem hazánk szép természeti kincseit ismertette meg a gyerekekkel. Persze nagyon fontos volt számára a gyönyörű környezetben lévő falunk, Apátfalva megismertetése is. A szervezett akadályversenyei, mely gyalogtúrának is felfoghatók a Maros és ártere megismertetését is szolgálták.

Nagy öröm volt számunkra, amikor 2003-ban a Pátfalváért Egyesület tagja lett. Közel tíz évig dolgozott köztünk. A Szigetházban, mint erdei iskolában Ő volt, aki az ide érkező csoportoknak a falu természeti környezetét bemutatta. Hatalmas túrákat vezetett. Mozgás és ismeretátadás! Bár a mai gyerekek nem szeretnek gyalogolni, mégis e túrák alatt nem fáradtak el, hiszen gyaloglás közben olyan élményszerűen „mesélt”, hogy a gyerekek észre sem vették, hogy már akár közel tíz km-t is gyalogoltak. Fáradhatatlan, fantasztikus előadó is volt. Ő dolgozta ki az egyesület számára a két túraútvonalat (rövidebb: a 100 éves tölgyektől az első rombolt hídig, hosszabb: a 100 éves tölgyektől a vasúti híd-ösgyepig), melyet azóta is használunk.

Beke Mihály, a „Mester” valóban, a szó-szoros értelemben vett „karmestere” volt falunk ifjúságának. Példát mutatott, hiszen maga is sportoló és természetjáró volt. Tisztelettel gondolt azonban mindig azokra a „nagyokra”, akik Apátfalva hírnevét öregbítették nem csak a sportban (Varga Sinka József kispályás labdarugó bajnokság), de a kultúrában (Pünkösdi Fúvószenekari Találkozó) is.

Beke Mihály személyisége, tevékenysége méltó arra, hogy a helyi, akár a megyei értéktár része legyen.

Apátfalva, 2020. 02. 29.

Móricz Ágnes  
a Pátfalváért Egyesület elnöke

Túravezetés a Maros parton (2003. 05. 28. Bercelről érkezett csoport)  
Beke Mihály (sárga sapkában)



Fotó Dömötör Béla